СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 87. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 15-го квітня 1936. — VOL. XLIV. No. 87. Jersey City, N. J., Wednesday, April 15, 1936. THREE CENTS.

РУЗВЕЛТ ЗА ОБМЕЖЕННЯ ПРАЦІ ДО 18—65 ЛІТ

БОЛТИМОР (Меріленд). — Президент Рузвелт виголосив тут у понеділок вечором до 15,000 людей, зібраних у місцевій касарні 5-го полку, промову про біжучі справи, в котрій спеціяльно звертався до молоді краю.

Президент звернув увагу молоді передовсім на те, що вона живе в інших умовах, як жили її батьки. Пропали старі певности. Що вчора було певним, нині всі квестіонують. Само життя заставляє молодих людей ставити ріжні питання та шукати на них відповіди. Під впливом депресії наша молодь стала неспокійна, більше критична, більше вимагаюча.

Багато старших людей не знають, як поводитися в цій кризі. Вони чомусь гордяться тим, що вони старші. Як молодь обявляє їм свої ідеали, вони посміхаються нібито з признанням, як люди, що знають усе. Старше покоління повинно взятися щиро за працю, щоб зрозуміти молодь, її ідеали й змагання.

Молодь хоче нагоди заробляти на життя, нагоди поправити умови, запевнення спокійної старости.

Президент далі остерігав перед ріжними програмами, які обіцюють полагодити за одним замахом усі клопоти краю, а яких буде багато головно в році виборів. Він говорив, що реформи мусять іти далеко глибше, ніж до фінансової господарки. Наприклад, нині не можна дати всім роботу, як люди будуть працювати далі так багато й довго, як досі. На його думку, вік праці людини треба обмежити й не давати людині працювати нижче 18-ро року життя ані повище 65-го.

Зібрані приняли промову президента з щирим запалом.

УРЯД ПОТРЕБУЄ ПОНАД ДВА МІЛЯРДИ НА ДОПОМОГУ.

ВАШИНГТОН. — Комітет палати послів для видатків приготовив уже для ухвали конґресу проєкт закона про допомогу для безробітних. Комітет пропонує ухвалити на ту ціль суму 2 мілярди 318 мільонів долярів.

На цю суму складаються такі видатки: 1 мілярд і пів на безпосередню допомогу, 246 мільонів на табори „Сі-Сі-Сі", 479 мільонів на фонди суспільного обезпечення, 50 мільонів на публичні будови, а 43 мільони на потреби „адміністрації долини Тенесі".

ЗНОВ ПОВІТРЯНА КАТАСТРОФА.

ПОРТ-ОФ-СПЕЙН (Трінідад). — У суботу рано розбився тут літак „Пуерто Рикен Клипер". Згинули на місці 3 особи. Між тяжко раненими є Хосе Ітурбі, відомий на ввесь світ еспанський пияніст.

НАМАГАНИЙ ЛІНЧ.

ДАНИЕЛСВИЛ (Джорджія). — Товпа білих пробувала злінчувати мурина, про котрого пішла чутка, що він хотів знасилувати одну білу дівчину. Мурина вратували жовніри з національної ґвардії, що споввняють поліційну службу в околиці, навіщеній торнадом.

ВИРОБИВ ДУЖЕ ТОНКЕ ВОЛОКНО.

КАНЗАС СИТІ (Мезуре). — Хемік Ернест Б. Бенджер, що працює в фабриках Дю Понта, прочитав на загальних зборах Американського Хемічного Союзу реферат про відкритий ним спосіб продукувати найтонше волокно.

При помочі цього способу можна робити таку тоненьку шовкову нитку, що з одного фунтового клубка можна розтягнути нитку від побережа Атлянтику до побережа Тихого океану.

СТРАЙК РЕДАКТОРІВ.

МИЛВОКІ (Висканcин). — У місцевій ґазеті „Висконсин Нюз" страйкують від якогось часу редактори. Під будинком ґазети ходять пікети, між котрими є відомий у цілій Америці фейлетоніст Гейвуд Брун з Ню Йорку, голова юнії журналістів. Оноді поліція арештувала одного ґазетяра за пікетування, а потім і Гейвуда Бруна, котрий підчас арешту почав поліцая допитуватися за причини арешту. Обох ґазетярів поставлено на суд, одного за нарушення публичного спокою, а Бруна за перешкоджування в арештуванню. Обох покарано гривною, але оба зажадали розправи перед судом з лавою присяжних.

Гейвуд Брун заявив на суді, що поліція ламає право робітників до спокійного пікетування. Він своїм протестом хотів звернути американському громадянству увагу на обмеження цього права.

ЛІКВІДУЮТЬ ПРОТИЖИДІВСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

Польська Аґенція Телеграфічна подає, що уряд уже зліквідував головну управу, що керувала терористичною акцією, зверненою проти жидів. Акцію ту вели члени польського радикально - народнього табору, що тероризували жидів у Львові й Станиславові. Та „боївка" доконувала „замахів" головно на жидівські інституції, фабрики і склепи. Польська влада каже, що це роблено на те, щоб компромітувати в світі теперішний польський уряд.

САМОХОДОВА КАТАСТРОФА.

Біля села Доміц у Німеччині вантажний самохід наїхав на дерево, причому експльодував мотор. Шофер згинув на місці, а один пасажир тяжко попікся. На причіпленому возі, що віз меблі, знаходилися три особи. Вогонь перекинувся на цей віз так, що дві з них згинули, а одна вийшла з тяжкими ранами.

ГОРЯТЬ ЗБІРНИКИ БЕНЗИНИ У СССР.

У Ґрозні, в центрі кавказького нафтового промислу, спалахнула пожежа збірника з бензиною. Причина пожежі невідома. Вогонь перекинувся на другий збірник. Оба збірники експльодували. Покищо не устійнили, скільки жертв у людях.

ЖИЛА БЕЗ ПОЛОВИНИ МІЗКУ.

У Канаді померла жінка, за якою в останніх роках стежили дуже пильно вчені та лікарі. Мері Пенфільд була рідною сестрою відомого канадійського хірурґа, директора неврольоґічного інституту в Монтреалі. У 1934 р. вона занедужала на пухлину мізку. Лікарі рішили, що вона мусить умерти і тому рішились на операцію. Оперували її 4 години під наркозою, вирізавши їй деякі частини мізку. Досі наука не зясувала точно, від яких осередків мізку залежать зміни характеру, темпераменту, вражливости. Виявилось після операції, що пацієнтка з половиною мізку не тільки жила, але й змінилась. Жила вона 22 місяці, як зовсім нормальна особа. Вмерла від запалення леґенів, недуги, що не мала звязків з її операцією.

ОДИН ЛІКАР НА 330 МЕШКАНЦІВ.

У столиці Болгарії зареєстровано останніми часами 800 практикуючих лікарів. Софія має 250,000 мешканців. Таким чином один лікар у Софії припадає на 330 мешканців. Під цим оглядом займає Софія перше місце між європейськими столицями. В Парижі один лікар припадає на 800 мешканців, у Лондоні один на 650, у Берліні один на 1,000.

ВБИВСТВО 75-ЛІТНЬОЇ ЖІНКИ В БУКАЧІВЦЯХ.

В Букачівцях убито 75-літню вдову Естеру Фавстик. Невідомі людці ввійшли до мешкання вдови і вбили її сокирою. Що було причиною того вбивства, покищо не устійнено.

ХОЧУТЬ ПРОСЛІДИТИ ЇХ ДОКЛАДНО.

Конґресмени Колинс і Ґевеґен виїхали до західних стейтів, щоби приспішити слідство тавнсендової організації в тих околицях, де вона найбільше розвинулася.

ЗДИЧІННЯ.

У Верхові, пов. Сокаль, невідомий тип звабив цими днями до кіна 75-літню Францішку Стефашинову і вбив її крісовим вистрілом. Слідство виявило, що вбивником є 25-літній зять убитої, Іван Гриців. Стефашинова записала свойй дочці, а жінці вбивника, три морги поля з тим, що запис важний щойно з хвилиною смерти старушки. Зять не міг діждатися смерти старушки і рішив сам убити тещу. Вбивника арештували.

ЩЕ ОДИН ІНСТИТУТ У МОСКВІ.

Інститут світової літератури заложать у Москві. Але це не буде вся література, лише та, що інтересується Марксом. Інститут буде називатися іменем Максима Горкого. Він має за завдання збирати все, що пишуть у світі про Маркса і його теорії, або загалом про світ з точки погляду Маркса. Уряд має збудувати для цього інституту величавий будинок на березі ріки Москви в большевицькому стилі. Там буде бібліотека, архів, читальня, зразкова друкарня і т. п. Одним із завдань інституту буде підготова молодих совєтських письменників.

ЛЕТУНСТВО У ШКОЛАХ.

Австрійське міністерство освіти виладило проєкт науки летунства в середніх школах. Згідно з тим проєктом у школах буде введена наука моделярства, а для учнів старших кляс наука летунства.

З МАҐІСТРАТСЬКИХ МІСТЕРІЙ.

Львівські урбаністи хотять урегулювати для руху, що буде за сто літ, вулицю Вулецьку. Технічна секція маґістрату, в якій беруть участь три професори політехніки, відкинула цей плян. Наразі через закулісові впливи вертається той плян іще раз на секцію. Справа в тому, що деякі панове мають терени на парцеляцію, а маючи широку вулицю через свої терени, можуть корисно продати свої парцелі. Але цей проєкт трохи змінений на некорисить майдану „Великого Лугу". Один з професорів техніки, член комісії, висміяв проєкт маґістратських урбаністів, кажучи, що як спровадитиб урбаніста не-словянина, то требаб червоніти за такі проєкти. Будучність руху — це авта й автобуси, а вони можуть їздити вузькими й широкими вулицями вгору і вниз без надзвичайних насипів та викопів, лише треба ті дороги направити. — Цей проєкт невідповідний і надто коштовний. Найближча будучність покаже чи технічна комісія відкине чи затвердить цей проєкт нічим незмінений, як хіба лиш тим, що „Лугові" заберуть іще чотири метри, а другому судові ті чотири метри додадуть...

НОВА СТАВІСКІЯДА У ФРАНЦІЇ.

В Парижі арештували під замітом грошевих обманств якогось Берета. Обманства доходять до суми 30 мільонів франків. Водночас почато слідство проти 12 директорів ріжних акційних товариств, що їх Берот оснував. Акції тих фікційних товариств були в обігу на провінції.

ПЯНИЙ УБИВ ТРОЄ СВОЇХ ДІТЕЙ.

34-літній Вільгельм Мельхер у Фрибурґу (Баденія), вернувшись пяний додому, вбив троє своїх дітей у віці 2, 5 і 7 літ. Вбивника арештували. Підчас переслухання він заявив, що несвідомий того, чому вбив свої діти.

ЗА КОМУНІЗМ ПРИ ВІЙСЬКУ.

Перед військовим судом у Перемишлі відбувся процес чотирох вояків, яким закинено „комуністичну" діяльність. Трьох із них засуджено, а саме Тараса Дерев'яного на 3 роки, Тихолійа на 2 і пів, і Оліяка на 2 роки вазниці. Четвертого обвинуваченого увільнено.

КАНАЛ МІЖ КАСПІЙСЬКИМ І АЗОВСЬКИМ МОРЕМ.

Совєти розпочали будову нового каналу. Він буде йти з Каспійського моря рікою Кума, огсля штучним перекопом до ріки Маніч. Кума впадає до Каспійського, Маніч до Азовського моря. Каспійське море має поверхню води 80 стіп нижчу від моря Азовського. Коли покінчать роботи, тоді із Середземного моря можна буде дістатися на Чорне море, звідси на Каспійське звичайними морськими кораблями без пересідання. А дальше можна буде плисти вгору рікою Волгою, а потім каналом до Москви. Отже посередньо можна буде заплисти з Америки аж до самого серця Совєтів. Крім того копають канал з Волги до Дону і ця територія буде вже перерізана водною дорогою. Канал з Москви до Волги розпочали будувати в р. 1932 і він має бути готовий вже за рік.

ЖАХЛИВА КАТАСТРОФА В ГОЛЯНДІЇ.

В голяндській місцевості Снек трапилася цими днями жахлива катастрофа: автобус упав внаслідок мряки до місцевого каналу. Хоч катастрофа трапилася коло поліційної станиці і поліції кинулися негайно ратувати пасажирів, всеж нікого з них не вдалося вратувати. З каналу витягнули трупів 54 мужчин і 1 жінки.

НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ „УХИЛ".

Мадярська націоналістична орґанізація видала марки під гаслом „Недоля патріота", щоб з їх продажу зібрати фонд допомоги для безробітних. Усі члени орґанізації мусіли купити ці марки. Зовсім випадково хтось відкрив на другому боці леди замітні слова „Видруковане в Німеччині". Мадярські націоналісти замовили ввесь наклад марок у німецькій фірмі! Після цього скандалу жертви на фонд для безробітних сильно впали.

В ЦІЛІМ КРАЮ ПОШАНУВАЛИ ДОСТОЙНО ПАМЯТЬ ШЕВЧЕНКА

ЛЬВІВ. — З міст, містечок і сіл доносять, що 75-літні роковини смерти генія України, Тараса Шевченка, відсвятковано з найбільшою врочистістю концертами й академіями. Тим разом відправлено по Шевченку панахиди і в багатьох українських католицьких церквах.

ВИЯСНИЛИ СПРАВУ ЧОРТКІВСЬКОЇ ОФЕНЗИВИ.

ЛЬВІВ. — Довгий час ведеться в українській пресі дискусія на тему, хто властиво був ініціятором тої світлої офензиви, що здержала відступ Галицької Армії, заняла Чортків і звідси змусила польські війська відступити майже під Львів. Офензива та тим знаменна, що вона піднесла духа армії, бо це побіджали українські війська серед величезних перешкод, бо бракувало амуниції. Ініціятoрство цеї офензиви зачали приписувати ріжним ґенералам, що були тоді у проводі. Тимчасом виясняється, що офензиву рішили повести дві бригади: третя і сема, з отаманом Бізанцом на чолі.

ЗЇЗД ПОЛЬСЬКИХ „ХЛІБОРОБІВ".

СТАНИСЛАВІВ (Галичина). — В салі засідань міської раи відбувся польський хліборобський зїзд, зорганізований Окружним Товариством Рольничим. В зїзді грали на першій скрипці польські священики й учителі. Предсідником був польський ксьондз Босак з Маріямполя, автор резолюцій про бойкот тих польських дідичів, які відважилисяб продавати землю українським селянам. Та резолюція була поставлена на недавнім зїзді Товариства Школи Людової у Станиславові. На теперішнім зїзді найбільше говорили про те, що „польський стан посідання на селі корчиться".

„ПОЛЬСКА МАЦЕРЖ ШКОЛЬНА" НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

ЛЬВІВ. — Польська преса знову розписується дуже широко про потребу поширення акції Товариства „Польска Мацерж Школьна". Йде головно про українські та білоруські землі. На тих землях, головно українських, оснувало це товариство в останніх трьох місяцях 88 вселюдних шкіл. Так оголосив директор цього товариства, Юзеф Штеплер. Він каже, що школи засновується передовсім на „кресах" у таких сторонах, де є ще мало осадників і де ті осадники могли би бути „винародовлені". В короткім часі мають бути отворені на тих українських землях іще 60 шкіл. Притягається до тих шкіл дітвору в цей спосіб, говорив Штеплер, що дається дітям обуву, одіж, книжки, шкільне приладдя, мило, гребені, а часто й їжу. Є ще окремі школи реміснчі. Туди тягнеться молодь тим способом, що для молоді, що кінчить ті школи, шукається праці, або дається абсольвентам тих шкіл довгоречинцеві позички на основування власних варстатів праці. „Польска Мацерж Школьна", казав він, удержує теж 1,280 бібліотек і має до розпорядимости понад 600 тисяч книжок.

ПОЛЬЩА ПОСПІШАЄ ЗІ ЗБРОЄННЯМ.

ВАРШАВА (Польща). — Пора обєднати ввесь польський нарід, але біля — збросння. Так пише „Ґонец Варшавскі". І пригадує, що Німеччина видала на збросння 30 мілярдів, Совєти 28 мілярдів, а Польща видає тільки — 64 мільони місячно!

ДОМАГАЮТЬСЯ СВОБОДИ ПРЕСИ В ПОЛЬЩІ.

КРАКІВ (Польща). — „Час", що є консервативним часописом і держить з урядом, критикує владу за її обмеження свободи преси. Пише це у звязку з краківськими кривавими подіями. Як відомо, підчас робітничої демонстрації в Кракові прийшло до стріляннини з боку поліції. Наслідком того поховано 8 жертв цеї стріляннини при 50-тисячнім здвизі народу. Уряд не допускає вияснення цеї справи — як пише „Час" — навіть ґазеті, яка не є „лівою", ні не є за те, щоби підривати повагу влади. Наслідки цього є такі, що по краю курсують ріжні вісти, які наносять Польщі велику шкоду, бо ширять паніку. Зарадити тому можна в цей спосіб, що привернеться свободу преси і дасться змогу вияснити справу правдиво.

ЗА „СОВЄТСЬКУ БАТЬКІВЩИНУ".

МОСКВА (Росія). — Апелюють до молоді, щоби була готова згинути за свою „батьківщину". І тому кажуть, що Комуністична Ліґа Молоді повинна видати з себе в біжучім році 8,000 витренованих летунів. Бо в наступній війні побідить той, хто буде мати найсильнішу повітряну фльоту і найбільше число летунів. Отсей „патріотизм" не має нічого з „царським" патріотизмом. Бо бути патріотичним за совєтської влади, значить бути російським націоналістом (боронячи Росію), а заразом і інтернаціоналістом.

Таку науку вбиває совєтська влада в теперішне молоде покоління, пригадуючи йому, що Німеччина і Японія, а навіть Польща, чигають, щоб розбити „соціялістичну батьківщину".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПЕНСІЯ, ЧИ ПОДІЙ?

В Америці бушує з завзятою пропаґандою цікава орґанізація, що без сумніву промовляє до почувань міліонів людей. Повстала вона всього кілька літ тому, а вже добула собі величезні маси прихильників, які готові платити на неї правильні й надзвичайні датки, передплачувати її орган та поширяти далі орґанізацію приватною пропаґандою. Це орґанізація пенсії на старі літа, звана „Олд Ейдж Ріволвинґ Пеншенс", що звичайно називається від її основника рухом Тавнсенда.

Як відомо, орґанізація стоїть за дуже просту програму: вона радить урядові платити кождій людині по скінченім 60-тім році життя 200 долярів місячної пенсії під умовою, що вона її видасть того самого місяця. Орґанізація обіцяє, що від цього простого засобу підуть у рух промисли й торговля, що будуть працювати всі здібні до праці, що скінчиться безробіття, криза й настане добробут.

Плян дуже простий, але таксамо простий доказ, що якби так платити таку пенсію 12 міліонам 400 тисячам осіб понад 60 літ, то це коштувало би річно 30 міліярдів долярів. Якби зібрати цю суму податками, то цей податок зїв би коло 60 процентів народнього приходу. Не зважаючи на очевидний абсурд, орґанізація росла, поки в конґресі не розведено над нею слідства.

Слідство виказало те, що думаючі люди здавна підозрівали. Показалося, що ініціятори руху перемінили її на дійну корову, або, як це в Америці називається, на рекет. Тавнсенд признався, що в році 1935-тім він мав з орґанізації $12,585 приходу, що крім цього орґанізація платила йому мешкання за $215 на місяць, всі його рахунки в крамниці з їжею, всі видатки на електрику, всі видатки на службу та повні подорожні кошти. Спільник д-ра Тавнсенда признався теж до гарних доходів. Чи вони ще яких особистих доходів не закрили, над цим працюють спеціяльні контрольори, але вони не можуть погодити з собою книг орґанізації, не зважаючи на тижні праці. Значить, тут ініціятори не лищ уважали орґанізацію за дійну корову, але ще й хотіли це закрити перед громадянством. Вони хотіли перед громадянством далі уходити за оборонців людей, загрожених незахороненою старістю.

Який вплив буде мати це слідство на орґанізацію, напевно сказати тяжко. Можна тільки догадуватися, яке враження викличуть у народі ревеляції конґресового комітету. Здається, що Тавнсендів рух як політична орґанізація вже скінчений, бо хоч у світі, як казав славний американський цирковець Барнум, новий дурень родиться кождої хвилини, то всетаки й глупота людська має свої межі. Що Тавнсендів рух зайшов уже в сліпу вулицю, видно хочби з того, що Тавнсендів спільник уже покидає орґанізацію. Відомо, щурі покидають корабель, коли йому грозить затоплення.

СЛУХАЮЧИ ГІТЛЕРОВИХ ПРОМОВ

Від 7. березня аж до 28. Німеччина була ареною великанської агітації. Промову за промовою — в Кенігсберґу, в Берліні, Мінхені, в Бресляві, у Ляйпціґу — виголошував державний канцлер Гітлер. Всі його промови пересилали через радіо.

З тону промов, навіть не знаючи мови, якою в радіо говориться, можна без помилки пізнати, чи голос іде з країни диктаторської чи з демократичної. Анґлієць, Голяндець, Швед, Данець говорить спокійним, зрівноваженим тоном, часто з гумором. Він ніби в голос міркує над громадськими справами і кличе слухачів, щоб разом з ним над тими справами подумали. Коли чуєте промовця з диктаторської країни, то відразу відчуваєте, що тут „жартів не люблять": в голосі чути звичку приказувати, грозити, лякати.

В тоні промовців панує чомусь постійне подражнення, злість, ненависть. Особливо ввірвився мені голос якогось італійського сенатора, що часто говорить в радіо про заграничну політику. Є порода качок так званих шавкотунів — це такий голос у того сенатора. Скрипучим тоном несправедливо враженої і покривдженої людини скаржиться він на ввесь світ і особливо на „политика імбечіле інґлезе" (дурна англійська політика), що не дає, мовляв, італійцям ширити цивілізацію в Етіопії...

І промови німецького диктатора від першого до останнього слова переповнені почуванням. Якщо взяти на увагу зміст промов та їх техніку, то вони зовсім не стоять високо. Хоч Гітлер має приємний „задушевний" баритон, але вже після першої патетичної фрази в його голос проходять хрипкі неприємні додатки і чим далі він говорить, тим грубшає і деревніє його голос. Хочеться порадити, щоб промовець напився води і не хвилювався дуже.

Зміст Гітлерових промов дуже одноманітний: ті самі думки в однакових фразах він повторює в кожній своїй промові. Звичайно починає від світової війни, хвалить німецький нарід, його миролюбність і справедливість і нападає на договори, що принизили і зневажили Німеччину перед цілим світом. Гітлер майже не торкається справ внутрішніх. Це легко зрозуміти: адже у внутрішній політиці він не може похвалитися ніякими успіхами. Безробіття і господарська криза давить німців за влади Гітлера, як і передтим. Відомо, що для зрівноваження державного буджету уряд Гітлера продав недавно у приватні руки великі державні фабрики зброї в Дісельдорфі. Ні, внутрішня політика — це не те поле, на якім Гітлер може показати свої успіхи. Інша річ — справа політики закордонної. Тут ще є надія на успіхи.

Держави-побідниці стерпіли Німеччині вже не одно порушення договорів (репарації, введення загальної військової служби, необмежене зброєння). Тому зірвання льокарненських договорів було треба передбачити. Тепер же, коли Німеччина озброєна від голови до ніг, вимагати від неї, щоб вона й далі не мала своїх суверенних прав, хочби на частині своєї території, це нельоґічно й недоцільно. Року 1925 Німеччина **мусіла** приняти договір в Льокарні, бо тоді не мала сили. То був час, коли аліянти захопили були пребаґату німецьку область Рур, щоб примусити німців платити репарації. То була доба великої втоми в німецькім народі, коли маси хотіли спокою після світової війни.

Тепер часи змінилися. Від 1918 року виросло нове покоління. Воно звикло бачити причину тяжкого життя народу в тих договорах, що були подиктовані Німеччині після світової війни. Це стало свого роду **вірою** в Німеччині, що, мовляв, усе булоб добре, якби не версайський договір. Забувають, що не менша господарська кріза руйнує й ті держави, які війну виграли (Анґлія, Америка, Франція і інші). Не буде це парадокс, коли скажу, що протести Франції проти порушення Німеччиною договорів та загрози репресіями тільки зміцнюють диктатуру Гітлера в Німеччині. Так! Це подібне до того, як ріжні чутки про „інтервенцію", сіяні в перших роках большевизму в Росії, зміцнили фактично комуністичну диктатуру.

Гітлер знає добре своїх людей і він знаходить „ударні точки", на яких зосереджує їхню увагу. Він ставить перед своїми слухачами антитезу: з одного боку миролюбна Німеччина, що хоче рівноправности та мирної праці, а з другого боку закордонні імперіялісти, що безправно мішаються у внутрішню німецьку політику. І коли на виборах до парляменту питання стоїть так: чи ти, громадянине, за рівноправність свого народу, чи ти за мир і проти війни, то успіх таких „виборів" забезпечений. Особливо, як узяти на увагу ще й відповідні заходи диктаторської партії.

А. Б.

ЖИДІВСЬКА ПРОБЛЕМА

Для кожного ясно, що тепер у великій частині світу гостро стоїть жидівська проблема. Зокрема так є у Польщі. Тому справі жидівства попри демагогічно - крикливі статті ендецької преси присвячують свою увагу і поважні орґани польської преси. Наше громадянство з конечности мусить цікавитись жидівською справою, бо на наших землях існують хіба найбільші скупчення жидівства по містах і містечках. А вже безперечно роля жидівства в торговельному та взагалі економічному житті нашого народу є більша, ніж навіть у польському. Цікаво буде тому познайомитись зі змістом одної статті про жидівство, що її помістив „Бунт Млодих" (з 10. березня ц. р.).

Автор опирає головно статистичними даними. Цифри, які він наводить, правдоподібно мало кому знані, а дають вони дуже яскравий і пластичний образ, що багато говорить.

І так перше питання, що його освітлюють цифрово-статистичні факти — це **зміни в числі жидів у світі** за останні 2,000 років. Коло Різдва Христового було жидів: у Палестині — 700,000; в Єгипті — 1,000,000; у Сирії — 1,000,000; у сумежних краях — 1,500,-000; у краях дальшої діяспори — 80,000, що дає разом 5,000,000 голов.

Населення Европи в тому самому часі творило цифру 40 міліонів душ. Від того часу населення Европи зросло до 500 міліонів, отже збільшилось 12 разів. А число жидів зросло лише втроє, бо тепер є у світі 16 міліонів. Очевидно, не можна припускати, щоб жиди вимирали або їх менше родилось, як це є в інших народів. Розвязка цієї загадки криється у тому, що жидівство дуже сильно денаціоналізувалось. Між іншим великий відсоток серед жидів творять мішані подружжя. Нпр. у часі між 1911—1924 р. у Німеччині мішаних німецько-жидівських подруж було 20,260 на всіх 72,691 жидівських, що дає 27.9 відсотків. Процес денаціоналізації не всюди відбувався з однаковою силою. Самозрозуміло, що жиди найбільше денаціоналізувались у тих краях, де їх було найменше. У Східній Европі, себто у Польщі, бувшій Росії і Румунії, нині живе 7 міліонів жидів, а число зденаціоналізованих жидів у тих самих краях є 14 міліонів; у Середущій Европі на 2 міліони жидів, що зберегли свою національність, припадає 8 міліонів зденаціоналізованих жидів; а в решті Европі є тепер 1 міліон жидів і 8 міліонів таких, що зденаціоналізувались.

Як бачимо, де більше жидів, там менше вони денаціоналізувались, хоч взагалі треба признати ревеляційними розміри денаціоналізаційного процесу серед жидів. Кожний з нас радше схилявся до думки, що хто як хто, а жиди майже не денаціоналізуються, хоч назовні дуже швидко пристосовуються до оточення. Можливо, що в останніх роках затамувався цей процес денаціоналізації зі зростом сіоністичного руху та взагалі з пробудженням націоналізму. Якби воно не було, на наших землях не бачимо денаціоналізації жидів, а якщо нпр. у Совєтах цей процес у звязку з комуністичним світоглядом і перебудовою цілого життя й відбувається, то зовсім певно жиди там не украінізуються, а тільки обмосковлюються.

Другий процес, що відбувався між жидівством, лекше можна запримітити. Це — **зміни місця замешкання.** Під цим оглядом в історії жидівства зайшли величезні зміни. Порівняйте місця скупчення жидівства в часах Різдва Христового з теперішніми місцями їх осідку. Покажеться, що навіть у сучасній Палестині є жидівства наполовину менше, як у тих часах. А нпр. у Сирії число жидів з 1,000,-000 упало до 35,000. У цілій Азії є тепер всього 900,000, в Африці — 475 тисяч жидів, а чейже Палестина, Сирія, Єгипет і сумежні краї у часах Христа скупчували майже всіх жидів у числі поверх 4,200,000. Як сильно і далеко вітри історії позаносили жидівське листя, коли вони втратили свою батьківщину, коли висохло їх матерне-національне дерево! Нині жиди живуть головно в Европі — 10,000,000 (найбільше на Сході) і в Америці — 4,600,000, головно в Злучених Державах (4,200,000). Таблиця, що її нижче наводимо, покаже найчисленніші скупчення жидів в Европі: Польща 3,400,000; Росія й Україна 2,860,000; Румунія 829,000; Німеччина 500,000; Мадярщина 444,500; В. Британія й Ірляндія 397,-000; Чехословаччина 357,000; Франція 200,000; Австрія 191,-500; Литва 170,000; Голяндія 112,000; Латвія 100,000. Очевидно, ті цифри самі по собі ще не дають вичерпуючого образу ваги жидівської проблеми для поодиноких народів і держав. Адже нпр. хоч у Німеччині жидів є 500,-000, то всеж на 66.8 міліонів населення вони творять лише 0.75 відсотків. Це саме торкається й Анґлії. Тому цікавіша інша таблиця, що показує, який відсоток творять жиди в населенні окремих держав. А виглядає вона так: Польща 10.37 прц. жидів; Литва 7.39; Латвія 5.26; Мадярщина 5.11; Румунія 4.61; Австрія 2.82; Чехословаччина 2.43; Росія й Україна 2.42.

Поза Европою найбільше жидів є в Злучених Державах Америки — 4,200,000, де вони творять 2.29 відсотків населення. Щодо Америки, то слід відмітити ще одно явище. Коли порівняти число жидів в Америці в 1897 р. — 986,000 голов, з числом жидів у 1925 р. — 4,351,000 голов, то побачимо дуже великий зріст; отже в 1897 р. 9.53 відсотки світового жидівства жили в Америці, а в 1925 р. американські жиди творили вже 29.3% відсотки у всій масі жидівства. З того виходить, що жиди переселювались у великих розмірах з Европи до Америки; в Европі в 1897 р. жили 84 відсотки жидів, а в 1925 р. цей відсоток зменшився до 63. Нині цей процес здається припинився.

Зате повстав інший осередок жидівської еміграції — це Палестина. Нині в Палестині живе 365,000 жидів, або 2.28 відсотків жидівства, але жиди творять у Палестині вже тепер 30.42 відсотків населення та — що важніше — створення у Палестині жидівської держави вважають не тільки самі жиди за найкращу розвязку жидівської проблеми. Бо жидівська справа все більше набирає актуальности. Жидівство, що було опанувало не тільки у Польщі торговлю та у великій мірі і промисл, мусить у цій ділянці всюди уступати місце іншим. І цей процес випирання жидів з економічного життя йде досить сильно, як бачимо хочби з отсих цифр: жиди творили у торговлі в 1921 р. у Варшаві 73 відсотки, на Волині 92, на Поліссі 94.8. А 12 літ пізніше, в 1933 р., вже: у Варшаві тільки 53.9 проц.; на Волині 73.9; на Поліссі 75.9 проц.

Якби цей процес далі відбувався з такою самою силою, то в 1945 р., отже за 9 літ, було би жидів у торговлі: у Варшаві 35 відсотків, на Волині і Поліссі 55 відс. Найсильніше самі жиди відчувають те, що ґрунт утікає їм зпід ніг.

І тому саме жиди все частіше підчеркують нині необхідність розвязки жидівської проблеми в міжнародньому розмірі. І все більше їх очі звертаються на Палестину. Для людини з релігійно-християнським світоглядом все виразніше стає, що в ході історії відбувається зовсім відмінний від дотеперішнього процес — жидівського листя, що було рознесене по цілому світі, починає вертатись до Палестини, де хоч і з трудом, зростає дерево жидівської національної держави. — („Діло").

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

Передрук заборонюється! — Авторські права застережені.

— 48

Ми вели вічно боротьбу за мову. Виплекувано в нас штучний, фальшивий, надутий псевдоаристократизм, зроблено з нас дурних провінціялок з комічними поняттями й уподобаннями. Ми голодні на культуру, на культуру глибоку, безпосередню, що її мають в собі хоч би оті гноблені віками гуцули. Мамусю. Я не кажу дурниць. Коли ти лишень трошки вдумаєшся в мої слова і пізнаєш суть живучости гуцульської душі, ти не будеш звати мене дурненькою дитиною.

Наші всі оті Бабчинські, Пластуни, все оте покалічене духовенство без ніяких духовних потреб, все то, мамусю, й є наше горе, наша кара, защо ми сьогодні несемо відповідальність. Всі вони є раби й дикуни, що носять краватки й живуть у кімнатах з міщанськими оздобами, що мають претенсію на аристократизм. Уяви ввесь комізм людей, що, не знаючи чужої мови, калічать її, щоб тільки виявити себе чимсь, що на їх думку є аристократичним. І я, мамусю, аж тепер починаю розуміти це зло. До цього часу мені здавалося, що то дрібниця, що так і має бути.

І нарешті, мамусю... Дай мені силу сказати останню правду. Нарешті я покохала. Не знаю, чому якраз покохала його. Не знаю... Можливо, мамусю, він і не... Ні, я цього не можу сказати. Він жива з нервами й душею людина. Він аристократ від природи, він культурніший від інших.

І як же тепер? Що мені робити? Відкректися його, стати на сторону батька. Зректися самої себе й піти до цих, до Розенкранців, Бабчинських? Ні, мамусю. Я не можу йти до них. Я не можу бути зрадницею того, кого вибрало моє серце. А разом з тим я не хочу зраджувати своєї батьківщини. Щож робити?

Не плач, мамусю. Я дійсно жорстока дочка. Я роблю лихо й хочу, щоб ти спокійно на нього дивилася. Але все таки не плач. Дай тебе поцілую. Ну, ще раз. Боже, мамусю, які солоні твої уста й щоки. Поцілуй і мене. Ще раз, міцніше. Мені так легко тепер. Я чую навіть більше в собі сили. Боже, Боже! Колиб мені побачити його. Ні, ні! Краще не бачити. Я не переконаю його. Ці тверді камяні мужчини. Він не послухає мене. Ах, мамо, мамо! Все котиться до долу.

Кіті знов горнеться до матері.

Ах, мумусю, як хочу його бачити, тут коло себе! Що я далаб, щоб тільки мати його тут. Я віднайшлаб знов життя, а так немає сили. Немає сили, що втихомирилаб кохання. Немає розуму, що міг би мудрими чинами оминути війну, революцію й любов. Я в цьому переконалася.

От ти часто кажеш — подумай, подумай. І я думаю, думаю безконечно. І що далі думаю, що більше заплутуюся, то менше знаю, що робити. Часом вже гадаєш: — ну, я зроблю так і так. Це буде розумно, а за хвилину робиш зовсім щось протилежне, зовсім не розумне. А може то й розумне, мамо. Може так і треба. Я от і тепер, я розважаю як людина, що все розуміє, але чомуж не можу зробити, щоб все сталося добре? Чому не встані не тільки помирити батька й Дмитра. Мадярщину й українців, жидів і гуцулів, а навіть не встані й себе примирити. Чому, мамо? Можеш мене осудити. Осуди. Осуди гостро, але тоді осуди все. Зроби, мамо, гостру цензуру й викинь з життя всі неприємні місця. І коли ти думаєш, що від цього щось покращає, викинь усе. Забудь, що сказала тобі, пропусти повз твої вуха, не думай про це. Яж думаю, що від цього нічого не покращає.

Кіті раптом замовкає. Подумавши, ніби чогось злякалася. — Боже! Як я багато говорила! Я ще ніколи так багато й так поважно не говорила. Даруй, мамусю!

Зо всіх кутків кімнати вилазить вечір. Вікна поволі гаснуть.

14.

Сотник мадярської армії Артур Шульман, комендант ясінської військової залоги, по довгих і впертих домаганнях Йонаша нарешті приняв останнього дня довшої розмови, що торкається справ „нашої провінції". Розмова відбувається у головній кватирі, при Церковній вулиці, недалеко від двірця.

Рівно в шостій вечора сотник вернувся зі служби, випив каву, привів до порядку деякі дрібні домашні справи, передягнувся, закурив і сів. В ту саме хвилину повідомляють про приїзд Йонаша.

Сотник покашлює, встає, підходить до завішеного вікна. З надвору чути брязкіт балябонів. Йонаш прибув саньми. Пара хвилин і Йонаш роздягає в почекальні свого тяжкого з лисячим коміром кожуха, витирає хусточкою мокре від сніжинок розчервоніле обличчя, носа, очі й пружними кроками входить до кімнати сотника.

— Сердечне поважання, пане сотнику! — Вітає з низьким елеґантним уклоном Йонаш команданта.

— Вітаю — пане лісничий! Дозвольте запропонувати місце й цигарку. Щиро прошу вас. Дуже вдячний. Вибачайте, що змушений забирати вам ваш дорогоцінний час, — сідаючи говорить Йонаш. — Я дозволив потурбувати вас в одній важливій справі, що безпосередньо торкається нас з вами, в розумінню дальнішого перебування нас у цій країні, як її господарів.

— Радо вислухаю в цій справі ваші міркування, — витираючи сірника, ввічливо додає сотник.

— Вони, пане сотнику, не складні. Вони зводяться до того, що в дальнішому нам з вами загрожують неприємні ускладнення, що можуть принести нам не мало прикрих хвилин.

— Пан лісничий, розуміється, опирають свої міркування на якихсь конкретних доказах?

— Дозволю задовольнити запит пана сотника. Одна довірена мені особа, що ввесь час докладно інформує мене про стан річей, в останніх днях повідомляє, що серед населення краю зростають небезпечні тенденції. Доходить до того, що населення намірає потурбувати нас повстанням.

(Дальше буде).

Не зрозумів.

— Добродійка оглядає виставове вікно, а потім входить до склепу і каже.

— Я хотіла би спробувати лілеву піжаму за виставою.

— За виставою не можливо! До спроби маємо окрему кімнату.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Попис українського танку.

В пятницю, дня 3 квітня, відбувся попис танку, співу і музики всіх майже націй, влаштований заходами "Folks-Fistival-Council". Згаданий попис був з нагоди краєвої конвенції „Краєвої Академії Учителів Музики". Попис відбувся в „Метрополитен Опера Гавз".

Велика саля опери була наповнена учасниками зїзду, що зїхалися з цілої Америки. Були також присутні представники ріжних американських установ і ріжних націй з Ню Йорку і далеких околиць.

Як на інші подібні виступи, так і тим разом запрошено до виступу теж „Клюб Українських Танцюристів" зі школи В. Авраменка.

У виступі взяли участь коло 30 націй зі своїми групами. В останній точці програми проголошено попис українського танку і пісні. Появу на сцені наших танцюристів в прекрасних костюмах привитано бурею оплесків і окликів. І так було до кінця. „Гагілки" закінчено на вколішках піснею „Боже великий" при супроводі співу. При пяні була панна Єдинак. В часі співу на салі панувала мертва тишина. По співі нагороджено виконавців гучними оплесками. Другий з черги танок, „гонивітер", відтанцювали самі дівчата в гарних гуцульських костюмах. Підчас третього танку, „запорозький герць", публика зривалася з крісел і аж гуділо від оплесків по салі. Хоч кожда група мала обмежений час, то на домагання публики українські танцюристи змушені були виступити вдруге.

Зпоміж усіх націй, що брали участь у виступі, найбільше оплесків дістала група українських танцюристів. Танком „гопак-колом" закінчили наші танцюристи свою програму і дістали перше признання. Це признання грімко загомоніло по великій салі опери з уст многотисячної публики, знавців музики і танку. На сцені відчувалось брак української пісні. І прикро згадувати, що в Ню Йорку є кілька хорів, а жаден з них не спромігся заманіфестувати попри танок і українську пісню. Інші нації виставляли великі числом хори, але ми певні, що навіть малий український хор був би здобув також перше признання.

До танків вміло пригравала орхестра зі студії В. Авраменка, а то панни Єдинаки і Боднар і два хлопці, котрих назвиск не знаю.

Всі заходи до виступу наших танцюристів спочивали в руках панни Ольги Задорецької.

Максим Іванів.

—о—

БРУКЛИН, Н. Й.

Шевченківський концерт.

Шевченківський концерт відбувся 5. квітня заходами всіх українських товариств і парохії в галі прилюдної школи на розі Бедфорд евеню й Норт 5-тої вулиці із ріжнородною програмою. Головні точки виповнив хор Української Молоді під управою гром. Василя Савицького, а до нього достроївся дитячий хор. Разом вокальних точок було 9. Хори були добре підготовані і зіспівані. Із скрипковим сольом в супроводі фортепяну (Марусі Лис) виступив молодий студент Стефан Галась. Він відограв одну французьку композицію і кілька українських. Оригінальне було соло на гармонії Юрка Палащука, і воно викликало справжне заінтересування. Гармонія як інструмент на концерті щойно починає входити в життя і не виглядає на щось лишнього. Деклямації виголосили: Маруся Забавська і Соня Демидчук. Вступну промову, знаменито оброблену, виголосив о. Антін Лотович, святочну промову сказав д-р С. Демидчук, а в навязанні до ідей Шевченка „обнімітеж, брати мої, найменшого брата" говорив голова Комітету Юл. Павчак, взиваючи до наглої допомоги на повенян в Америці. Склали 75 дол., в тім є жертва тов. ім. Б. Хмельницького 25 дол., а решта дрібнішими. Концерт почато американським гимном, а закінчено українським.

Гість.

—о—

БОСТОН, МАСС.

Протестаційне віче.

Відбулося воно в якнайкращому порядку 15. березня б. р. в „Мюніcіпал Билдинг". Віче відкрив гром. Ілія Чопик короткою промовою про значіння протесту, згадуючи націоналістичних молодих борців за волю нашого народу.

Далі покликав гром. І. Чопик на предсідника до переведення віча гром. Миколу Давискибу. Секретарювали українською мовою М. Желехівський і Д. Бортник, а англійською мовою панни М. Музика й А. Івашко та Вол. Желехівський.

Першим бесідником був о. Й. Желехівський, що говорив про причини наших таких численних протестаційних віч. Хтож винен, що ми протестуємо? Таж ніхто інший говорив бесідник, тільки наші вороги, а в нашім випадку такі як цей кровожадний Перацький, що був цілим командантом страшної нелюдської пацифікації з 1930 р. Чаша гіркости була переповнена вщерть і це було причиною справедливої пімсти. Молоді герої, не зважаючи, що з ними станеться, постановили позбутися раз на все ката українського народу.

Другим бесідником був наш приятель литовець адвокат F. J. Bagocius. Говорив англійською мовою. Пан Багоцюс говорив зворушливо та дуже прихильно до нашого поневоленого народу. Беседа була переслана до „Свободи".

Третим бесідником був головний референт гром. Дмитро Галичин з Джерзі Сіті, Н. Дж. Бесідник зясував у першу чергу перебіг процесу, а потім обговорив засуд молодих невинних студентів. Зворушлива промова про засуд викликала в багатьох сльози на очах. Дальше говорив бесідник про політичну ситуацію в Европі. Переконливо доказував, що нічого не вдіємо, якщо в слушний час не будемо могти виступити зорганізовано. Критикував наших угодовців, які роблять велику шкоду своїм угодовством, та доказував, що дійсними репрезентантами українського народу під Польщею є ті, яких судив варшавський суд.

Четвертим бесідником був наш приятель п. Я. Суливан. Цей американець вже досить знаний нашому громадянству в Новій Англії як той, що живо інтересується українськими справами. З промови можна було пізнати, що бесідник багато знає про українсько-польську політику та положення в Европі.

Віче зразково перепроваджувала гром. Давискиба, який також забрав кінцеве слово та короткою палкою промовою подякував присутнім бесідникам і жертводавцям.

Віче розпочато виступом хору з кількома народними піснями. Закінчено його американським і українським гимном під управою о. Й. Желехівського.

І ще варто згадати наших козаків з Сейлем, Масс., які прибули в одностроях ОДВУ, та тих, що прибули з околиць, як з Менчестер, Тонтон, Провіденс, Р. Ай. і інших.

Д. Бортник,
М. Желехівський,
секретарі віча.

—о—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збори Центрального Комітету Українських Національних Організацій.

Дня 19. березня б. р. відбулися звичайні річні збори Ц. Організацій м. Ню Йорку, на які прибули делегати від таких організацій і товариств: Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза, тов. „Просвіта", від. 204 У. Н. Союза, Український Стрілецький Гуртoк, Братство св. Андрія, від. 66 У. Н. Союза, Чирвоний Хрест Союзу Гетьманців, Український Демократичний Клюб, відділ ОДВУ ч. 11, Братство св. Володимира, від. 130 У. Н. Союза, Українська Студентська Громада, від. ОДВУ ч. 10, Хор ОДВУ, Червоний Хрест ОДВУ, Братство св. Михаїла, від. 1 Провидіння, Українська православна громада, тов. „Запорозька Січ", від. 117 У. Н. Союза, Союз Гетьманців-Державників, Асторійська українська громада, від. ОДВУ ч. 1 в Асторії.

Зборами проводив п. М. Мурашко, а секретарювали пп. В. Душник і М. Близнак.

Голова Ц. К. п. Радик відкрив збори та привитав усіх приявних, як також подав програму зборів.

Голова подав короткий звіт з діяльности Ц. К. та його самого. Намічений плян праці був виконаний, хоч не вцілости, однак за ввесь час таки зроблено немало. Коли не повелося як слід у праці, то виною тут являється сама байдужність нашого громадянства. Всеж таки заходом Ц. К. відбуто кілька свят та концертів.

Опісля наступив звіт секретаря Ц. К., д-ра С. Демидчука. Його звіт був дуже повний. Відсвятковано Листопадове Свято, Свято Соборности українських земель, Свято Шевченка. Ведеться підготова до відсвяткування 20-ліття смерти І. Франка. Було переведено збірку на Рідну Школу підчас свят Різдва й влаштовано для тої цілі ярмарок. Переслано певну суму на інвалідів в краю. Разом з ОДВУ Ц. К. підготовляв Протестаційне віче в Ню Йорку.

Крім того було назначено пляном цілий шмат іншої, загально української праці, як здання про репрезентацію української громади в загально-американських організаціях, як муніципальних, стейтових, і інших. Ц. К. мав також занятися такими ділянками як плекання українського мистецтва, поширювання літератури українознавства, влаштовування відчитів, українська пропаганда перед чужинцями і т. д. З того дещо переведено в життя. Вислано листа до часописного видавця Герста з подякою за оборону України в його пресі, зроблено інтервенцію в публичних бібліотеках в справі допущення українських книжок, уладжено спільну конференцію зо всіми демократично-горожанськими організаціями в справі нашого представника, як також Ц. К. робив заходи в справі кандидатури п. С. Яреми.

Зарепрезентовано за посередництвом Ц. К. українську еміграцію в „Фолкс Фестивал Кавнсил". Роблено певні старання в „Ди Нешенел Інститут оф Імміґрант Велфер" (Інститут опіки над еміґрантами). Секретар Ц. К. зладив „Історію українського життя в Ню Йорку". Праця та коштувала автора багато труду й шукання матеріялів. Вкінці, звернено увагу на привернення до нашого національного життя братів лемків, і Ц. К. переговорював в цій справі з представниками „Організації Оборони Лемківщини Зах. України". Секретар Ц. К. робив заходи для освідомлення збаламучених москвофілів. Брано з боку Ц. К. участь у протибольшевицькій акції американців. Про працю Ц. К. були звідомлення в „Свободі", „Америці" й у львівському „Ділі".

Іван Галичин, фінансовий секретар, здав свій звіт. Він представив, що Ц. К. за рік мав приходу $1,328.40, а розходу $1,290.40, осталося в касі $38. До краю вислано $728.26, з того на Рідну Школу $546.00, а на інвалідів $182.26.

Микола Шуст, скарбник, здав опісля короткий звіт зі своєї праці. Опісля Контрольна Комісія в складі: пп. І. Гузар й І. Чачуни (третій член п. Жовнир не брав участи в праці й на збори не зявився) провірили працю Ц. К. і здали звіт. Збори одноголосно уділили екзекутиві абсолюторію.

Потім розвелася довга дискусія над працею в минулому році й плянами на майбутнє. Звертано увагу на притягнення нових організацій до Ц. К., на співпрацю з молодою генерацією і т. д. Опісля переправаджено вибори нового уряду, до якого увійшли: Микола Мурашко, голова; Ілля Гузар і Михайло Радик, заступники голови, Володимир Душник, рек. секретар; Степан Ковальчук, фін. секретар; Микола Шуст, скарбник. До Контрольної Комісії ввійшли: Микола Близнак, Володимир Череватюк, Евстахій Кривень.

Дня 31. березня відбулися збори нової екзекутиви Ц. К., на яких передано урядування старою екзекутивою. На тих зборах вироблено програму концерту в честь Великого Каменяра й Революціонера України Івана Франка, який буде святкуватися всіми українськими національними організаціями 10. травня 1936 р. Постановлено теж скликати на день 23. квітня 1936 р. збори всіх делегатів, щоб розглянути можливости та способи інтенсивнішої праці в Ню Йорку.

Секретар.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана члениця від. 28 У. Н. Союза в Маганой Плейн, Па., складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за скоре виплачення мені посмертного по моїй дочці Вероніці Поляк. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Олена Поляк.

—о—

Ми нижче підписані родичі і члени бр. св. О. Николая, від. 4 У. Н. Союза, складаємо щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення нашому синові допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали нам великою помічю у його невилікувальній недузі. Бажаємо якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякуємо місцевим урядникам за їх труд.

Сильвестер і Вікторія Павчак.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У великодних бажаннях відділу 147 з Алентавн, Па., проголошено помилково: Павло Лабойко, відділовий секретар, а має бути: **Павло Лагоцький**, відділовий секретар.

З МУЗИКИ.

ПАМЯТІ ОЛЕКСАНДРА ГЛАЗУНОВА.

Дня 21. березня б. р. помер у Парижі останній з великих російських композиторів — Олександер Глазунов. Помер як вигнанець з рідного краю, у 71 році свого віку.

З покійним Глазуновом вяже мене не тільки музичний інтерес, але також почуття вдяки для такого мого професора, що відбив сильне тавро на цілій моїй музичній освіті.

Враз з Балакаревом, Римським - Корсаковом, Муссоргським та Бородіном Глазунов належав до того гуртка російських музиків, що створили т. зв. народний напрямок у російській музиці. Їх ідеєю було громадити, обробляти та композиційно використовувати фолькльорний російський (московський) музичний матеріял і на його основі творити російську модерну оперу та симфонічну музику. І ось та „пятка" російських музиків зробила російську музику славною в цілій Европі та в Америці, й то заслужено. Їхні композиції захопили увагу світа своєю (російською) оригінальністю та знаменитим технічним обробленням матеріялу. Вони то зробили російську оперу і балет популярними в світі.

Із живучих музиків Стравінський та Прокопєв продовжують працю цеї пятки. Згадаю, що та пятка мала вплив і на деяких композиторів-українців, між якими є звісний пяніст і композитор Ляпунов та хормайстер імператорської опери Козаченко, автор опер „Князь Серебряний" і „Пан Сотник" (до слів Шевченка). Буде цікаво пригадати українському громадянству, що та остання опера була виставлена свого часу українською мовою в Маріїнськім театрі в Петербурзі.

Сам Глазунов був професором композиції в імператорській музичній консерваторії в Петербурзі. В 1906 році, по смерти Римського-Корсакова, став головним директором цеї консерваторії. На тім становищі мав я честь і щастя застати його як студент цеї консерваторії в роках 1912—1914. В нього я вчився композиції. Опісля, від 1914 до 1918 р., коли я вже сам професорував у тій консерваторії, покійний Глазунов був моїм шефом. Заховую для нього вдячну память, а особливо вдячний йому за те, що навчив мене цінити народній елемент у музиці.

Глазунов був великим музичним ентузіястом. Не було в нього російського шовінізму. До української народньої музики відносився з найбільшим подивом. Але, будучи вихованим у російській ідеольогії, він уважав українську музику хоч оригінальною, але всетаки дуже гарною відміною всеросійської народньої музики.

Глазунов був учителем, а також композитором, компонуючи симфонії та балети. Його найкращим балетом є балет Раймонда.

Ввесь музичний світ відчув смерть Глазунова. Це пізнати по тім, що консерваторії, музичні інститути та симфонічні фільгармонії Европи й Америки пошанували його память великими концертами й академіями.

П. Печеніга-Углицький.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє членів, що звичайні збори товариства відбудуться в пятницю, 17. квітня, в годині 7-мій ввечір, в домі Тов. У. А. Горожан, 847 Н. Френклин вул. На квартальних зборах ухвалено більшістю голосів, що збори Тов. ім. Івана Франка будуть відбуватися через літній час в третю пятницю попершім, в годині 7-мій ввечір. — С. Чорномаз, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го квітня, в годині 1-шій пополудні, в гали церковній, 127 Парк вулиця. Тому, що маємо важні справи до полагодження, пожаданим є, щоб всі члени прийшли на означений час і привели своїх знайомих. Пригадуємо довгуючим членам, щоб прийшли і вирівнали свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. На цих зборах контрольна комісія дасть справоздання за минулий квартал. — І. Хомета, предс.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Повідомляємо, що Тов. „Згода", від. 358, відбуде свої збори дня 19. квітня. Тому просимо всіх членниць прийти на збори і вирівнати свої місячні вкладки, бо в противнім разі товариство буде змушене поступити згідно зі статутом. — А. Красіцька, рек. секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні бори відбудуться 19. квітня, в годині 1:30 пополудні ,в гали церковній, 47 Говп Еве. Просимо всіх членів прийти на збори, а довжні члени щоб прийшли і вирівнали свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Т. Скоробогатий, предс.; Ю. Нестор, кас.; М. Табачук, секр.

,ТОНТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє своїх членниць і членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 1-шій пополудні, в галі Товариства. Просимо членів прийти на час, бо маємо важні справи до порішення. Просимо членів вписувати свої діти до У. Н. Союза, до кляси 3-тої на 16 літ індавмент полиси, з виплаченням обезпечения по 16 літах. Напоминаємо довгуючих членів, щоб прийшли і заплатили свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані, бо з товариської каси не будемо платити вкладок за членів. — Уряд Тов.

РОМ, Н. Й. Подаємо до відома членам Бр. св. Михаіла від. 121, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 1-шій пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на збори. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — Михайло Кізлик, предс.; Іван Лаврук, кас.; Олекса Ґадз, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра й Павла, від. 102, повідомляє всіх членів, що збори відбудуться в неділю, 19. квітняш зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калич і Вест 7-мій вул. Кождий член обовязково має прийти, бо маємо дуже важні справи до вирішення. Одну справу ми мали вирішити ще минулих зборів, але тому ,що було мало членів, відложено до наступних зборів. Тому кождий член має прийти, щоб опісля не було нарікань. Довгуючі члени мусять вирівнати свої вкладки, бо в противім разі будуть суспендовані. Ті члени, котрі ще не мають своїх дітей записаних в У. Н. Союзі, хай запишуть цього місяця. — Юрій Гірняк, предс.; Д. Дорош, кас.; Микола Бусько, секр.

ВЕСТЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Згода", від. 210, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 2-гій пополудні, в галі Трогс Нек Демократік Клоб, 2801 Істерн Болевард, Вестчестер, Н. Й. Кождий член має бути приявним на тих зборах, бо маємо важні справи до полагодження, як вибір комітету на баль і т. ін. Хто має діти, то будемо принимати до У. Н. Союза, як і також всі жінки будемо принимати без вступного до Тов. і У. Н. Союза. Хто з членів знає нових кандидатів, які хотілиб вступити до Тов. і У. Н. Союза, просимо привести зі собою на збори. Неприявний член на тих зборах підлягає карі згідно з ухвалою і статутом Тов. „Згода". — Секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія Вел., від. 87, повідомляє, що чвертьрічні збори відбудуться в неділю, 19. квітня ,в годині 1-шій пополудні, в гали парохіяльній при Еллікот Ровд. На порядку дня буде чвертьрічне справоздання й інші справи до полагодження. Неприявний член заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. — Теодор Кінь, предс.; Микола Трояновський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 1-шій пополудні, в льокали Української Школи під ч. 12172 Джоз. Кемпав при Карпендер вул. Просимо всіх членів прийти, бо маємо дуже багато важних справ до полагодження. На тих зборах мусимо обробити програму нашого 25-літнього товариського ювилею, котрий влаштовуємо в травні. Обговоримо теж купно тов. прапорів, котрі будуть посвячені на нашім ювилею в храмі Пресв. Діви Марії. о. М. Струтинський відправить панахиду за померших членів У. Н. Союза. — П. Андрушків, секр.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам і членицям, що квартальні збори відбудуться 18. квітня, третя субота по першім, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі при Кінгс Гайвей Вест. Маємо дуже важні справи до порішення, а саме справоздання контр. комісії, полагодження справи злуки і задля проценту від грошей, які є на позичці. Тому уряд дуже просить, щоб всі прийшли на час і справи полагодили, бо це важне для всіх. — Д. Махно, предс.; М. Сендзік, кас.; Петро Дудко, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. квітня, в годині 8-мій ввечір, в гали на Гренд Еве. Кождий член обовязково повинен прийти на збори. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — І. Король, С. Музика, Н. Гузар.

МЕНВИЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, подає до відома членам, що квартальні збори відбудуться 19. квітня. На зборах буде справоздання урядників і контрольної комісії, будуть наради в справі балю, котрий відбудеться в травні. Члени обовязково мають прийти на збори. — Ілько Шевера, предс.; Д. Фидина, кас.; Н. Лісний, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю 19. квітня. Місячні збори відложені з 12 квітня. Тому напоминаємо щоб кождий член заплатив свою належитість. — Михайло Лібрук, предс.; Ілько Лисокір, кас.; Павло Маряк, секр.

ЛОРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союза, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 19. квітня, в годині 1-шій пополудні, в гали де звичайно. Просимо членів прийти на час. — М. Шемичик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться в суботу, 18. квітня, в годині 6-тій ввечір, у гали при 3464 Сікат вул. Просимо членів конче прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо членів, щоб старались платити свої місячні вкладки, бо тепер за нікого не будемо платити з каси товариства. Просимо тих родичів що мають діти, щоб вписали в члени У. Н. Союза. Просимо членів постаратись привести нових членів. — Стефан Михайлюк, предс.; Іван Слупецький, кас.; В. Тарас, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться дня 19. квітня, точно в годині 3-тій пополудні. — М. Вітик, предс.; І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що з причини Великодних Свят місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 2-гій пополудні, в Юніон Гали, 2748 Ляграндж вул. Напоминаємо всіх членів, щоб прийшли на збори, бо маємо важні справи до полагодження. На зборах буде збірка для наших братів-союзовців, потерпілих від повені, справа плятформи й пікніків на цей рік, справа хорої запомоги, поквітовання дивіденди від У. Н. Союза і т. д. Про кінці кождого року члени вибирають урядників не на те, щоб ті урядники сами приходили на збори та думали, що мають робити з членами, котрі не приходять на збори та свої вкладки не платять, але й члени обовязані рівнож приходити частіше на збори, свої вкладки заплатити та полагодити, або нові справи разом ухвалити. Рівнож даємо до відома, що на будуче вкладки до У. Н. Союза будуть точно висилані 20-го кождого місяця, члени, котрі не заплатять своєї вкладки до того дня, або за котрих члени не ухвалять вислати з місцевої каси, будуть суспендовані згідно зі статутом. Члени суспендовані ,котрих секр. повідомив посткарткою, зволять прийти та вирівнати свої залеглости; в противнім разі будуть виключені з Братства і У. Н. Союза. — Н. Білецький, предс.; Д. Медецький, кас.; Ів. Кульматицький, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членниць, що місячні збори відбудуться в пятницю, 17. квітня, в годині 7-мій ввечір, в У .Н. Домі, 214-216 Фултон вул. Просимо членниць прийти на означений час. Ще раз повідомляємо, що збори будуть відбуватися в третю пятницю в місяці через ціле літо, як ухвалено на квартальних зборах в березні Просимо привести нових кандидаток, хоч по одній, а ми радо приймемо до У. Н. Союза і Сестр. Любов. — Анна Пограничина, предс.. Анастасія Огар, кас.; Е. Кардаш, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка ,від. 372, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 17. квітня, в годині 7:30 ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є справи до вирішення. — Ю. Голинський, предс.; М. Дубас,; кас.; В. Реновець, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в Українській Хаті на Грейлінг вул., в годині 7-шій пополудні. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо уряд і контроля здадуть ,справоздання за три місяці. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Триш, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 12:30 пополудні, в парохіяльній гали при 1944 Ірі вул. Просимо всіх членів прийти на збори і привести своїх знайомих, а також спо їдити і вписати в члени У. Н. Союза. Також просимо всіх членів платити свої вкладки точно на зборах, бо вкладки мусять бути висилані кождого 25-го дня в місяці. Тому наші члени повинні вже раз зрозуміти цей свій обовязок і не говорити, що ще є час. Як ми хочемо наш відділ побільшити, то ми всі мусимо старатись придбати нових членів і самі приходити на збори. Тому просимо всіх прийти на збори. — Микола Батюк, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр .св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 12-тій пополудні, в салі церковній при Оклей і Райс вул. Просимо всіх членів прийти на збори. Пригадуємо довгуючим членам, щоб сплачували свої залеглі довги. Будучність У. Н. Союза полягає на тім, щоб всі союзовці вписали свої діти в ряди аБтька-Союза. Тому члени Бр. св. Стефана ,від. 221, котрі ще не вписали своїх дітей в ряди Батька-Союза, повинні це зробити тепер, а тим докажуть свою національну свідомість супроти Батька-Союза й української нації. — Мартин Барабаш, предс.; Дмитро Кузьма, кас.; Тарас Шпікула, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 квітня, в годині 1-шій пополудні ,в Укр. Гор. Клюбі, 414 — 7-ма вул. Просимо членів прийти в означений час, бо опісля інше товариство занимає галю. Довгуючі члени, щоб постаралися вирівнати свої вкладки цього місяця. — Р. Рубльовський, секр.

М. С.

СИНКОВІ

(В 12-літні уродини).

Нині, синку, любий, перлино моя,
Ти вже не плаксиве маленьке, дитя;
Тобі усміхнувся дванацятий рік,
Ох, синку! Який же це радісний вік!
Пишайся, втішайся, як в полетах птах,
До сонця взносися, злітай по полях.
І з сонічка, з цвітів начерпай ти сил,
Щоб в лету ти своїм не чув втоми крил.
Учися багато і думай над всім,
Щоб був ти потрібний у світі оцім.
Бо світ цей не хоче нездарів й неук,
Щоб жити в лінивстві із іншого рук.

Учися пізнати, що добре й що зле,
А злого цурайся ти всюди і все.
І будь витревалим у життю своїм,
Тай не будь захланним, вдоволяйсь малим.
І скарбів ти світа цього не шукай,
Бо душу загубиш ти в них — оце знай,
Ти скарбів душевних придбай лиш собі,
Щоб силою духа не впав ти в борні.
І я тобі, синку, майна не лишу,
Бо все життя моє йде в працю важку,
Йде в працю, мій синку, для роду свого
И тебе днесь благаю: Не цурайсь його!

КОВТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться 19. квітня, зараз по Сл. Божій. Обовязком кождого члена є прийти на збори, бо маємо важні справи обговорити. — Михайло Пик, предс.; Михайло Кобилянський, кас.; Панько Турчин, секр.

ВАЙТСТОВН, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 18. квітня, в годині 8-мій ввечір, в домі тов. М. Олексюва, 151-19 — 14 Евеня. Просимо всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження. Неприявний член заплатить кару згід зі статутом. — М. Баран, предс.; М. Дзярський, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18-го квітня ,в годині 7:30 ввечір. Кождий член має прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Кождий член обовязаний взяти свої балеві тікети. Котрий член не прийде на збори, буде караний згідно зі статутом. — М. Більський, предс.; С. Пелехатий, кас.; Д. Багрій, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестр. Любов, від. 177, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 2-гій пополудні. Прошу членів і членниць прийти на час. — С. Саска, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Відділ 73 подає до відома усім своїм членам, що місячні збори відбудуться 19. квітня, в годині 1-шій пополудні. Тому, що є дуже важні справи до вирішення, конче пожаданим є, щоб усі члени були приявні. Пригадуємо членам, що згідно зі статутом одна третя часть членів має право повних зборів і ухвали з таких зборів будуть важні. Тому прийдіть на збори як один. — Н. Костів, предс.; Гр. Бойко, кас.; Д. Лободяк, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

На політичних вязнів.

З концерту Ольги Басарабової вислано $5 до Обеднання на політичних вязнів.

Анна Мазурик.

Шпильки.

Щастя чоловіка залежить все від тих жінок, з котрими він не оженився.

*

Погані жінки є все зависні за своїх чоловіків, гарні не мають на це часу, бо все зависні за чоловіків жінок поганих.

*

Сучасні жінки розуміють усе і всіх, крім своїх чоловіків.

*

Старі в усе вірять, мужчини про все сумніваються, а молодь про все знає.

*

Жінки не хочуть, щоб їх розуміти, тільки кохати.

Потішив.

— І чому ти не хочеш женитися з Іркою?
— Бо вона має одну ногу коротшу.
— Коротшу? Це неправда. Вона має одну ногу довшу.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Надіслано до Обеднання:

Ню Йорк, Н. Й. Українське товариство Просвіта ухвалило на своїх зборах 4 квітня призначити з товариської каси $15. За уряд товариства: І. Паликій, предс.; П. Пернак, кас.; К. Лучка, фін. секр.; С. Назар, рек. секретар.

Нюарк, Н. Дж. На вічу, що відбулося 5 квітня, зібрано готівкою $143.70. Також деклеровано понад $60. Пересилаємо $143.70, а ті гроші, що деклеровано, будуть зібрані в короткому часі та відіслані також до Обеднання. За уряд Центральної Ради: Я. Шишковський, касієр.

Лінден, Н. Дж. Наше перше жіноче товариство в містечку Лінден засилає $25 для тих, що терплять голод і холод через повінь. Ксеня Парадовська, секретарка.

Вебстер, Масс. Гром. Антін Лемешка $5.

Нюарк, Н. Дж. Іван Корбило $2.

Полсборо, Н. Дж. Михайло Галушка $1.

Тенерсвил, Па. М. Масляк і його дружина $5.

Бурлінгтон, Вермонт. Іван Загоруйко $3.

Фултон, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 263 У. Н. Союза, переслало збірку в сумі $11.35. Збіркою занялись Мирон Співак і Іван Каменюк. Жертвували: М. Співак, М. Лобур, І. Дрозда, Й. Дорчак, Варвара Пастух і Марія Черняк по $1: Ольга Фішир, І. Каменюк, Антоніна Оленич, А. Іваніцький, Михайлина Коваль, Магдалина Захарків, Д. Бажалюк, М. Метик, Я. Войтович, і Л. Роік по 50 ц.; Д. Коваль і І. Солтис по 25 ц. — Михайло Лобур, секретар.

Рочестер, Н. Й. Український Жіночий Клюб призначив зі своєї каси $5, а $6 зложили членниці, а саме: Марія Гайсак, Параня Лазаришин, Марія Кордунська, Марія Пукіш і Марія Онуфрик по $1, а Марія Таркулич і Катерина Раскіскїв по 50 ц. Разом вислано $11. — Марія Ходак, секретарка.

Спринґ Велі, Н. Й. Андрій Кашинський $1.50.

Теривил, Конн. Тома Колар $2.

Вест Орендж, Н. Дж. Мих. Бубній $1.

Клифтон Гайтс, Па. Гром. Теодор Федусь переслав $5.25. Зложили по $1: Т. Федусь, А. Федусь і І. Цеқкій; по 50 ц.: В. Сідорський, К. Лукашів, М. Дубінський і І. Шульц; Г. Муха 25 ц.

Трентон, Н. Дж. Іван Сабат $1.

Монесен, Па. о. Григорій Пипюк переслав для повенян $5 замісць висилки святочних желань.

Ню Йорк, Н. Й. Запомогове товариство Золота Липа на своїх місячних зборах 5 квітня згадало про тих українців, що потерпіли від повені, тим, що члени й членниці зложили на ту ціль $17.75. Гроші вислано до Обеднання.

За уряд товариства:

Е. Білецький.

Марк Твейн.

ЛІКУВАННЯ ПРОСТУДИ.

Внаслідок огню в Білім Домі я втратив родинне вогнище, щастя, здоровля й свій куфер.

Втрата перших двох річей була без значіння, але втрата здоровля й куфра була для мене вершком нещастя.

Підчас огню я хотів помогти гасити й набавився катару.

Коли я перший раз пчихнув, мій друг порадив мені взяти теплу купіль і покластися до ліжка.

Але прийшов другий знайомий і казав мені встати й взяти зимний туш.

Я й це зробив.

Зновуж третій радив мені, що найліпшим ліком є „пити рум і задержати дієту".

Щоб перевести це лікування, я пішов у ресторан і наповнився вщерть румом, опісля переждав якийсь час без їжі, щоб „виголодити гарячку".

Йдучи до бюра, стрінувся з товаришем дитячих літ. Він порадив мені випити пів літри солоної, теплої води.

Послухав я ради.

Вислід був надзвичайний... Думав, що віддам... свою безсмертну душу.

Тепер дайте мені до вибору трясення землі, або кажіть випити теплу солону воду, без надуми вибираю перше.

Коли вкінці вспокоїлася буря в моїм шлунку, я далі вживав безліч хустинок, аж стрінув одну паню з Фар-Вест, де лікарі є рідкістю.

Ця жінка мала великий життєвий досвід і велику практику в домашнім лікуванню й приготовила мені напій з горілки, терпетини та інших подібних річей. Цей лік треба було пити що чотири години.

Випив лиш одну чарку, але й того було досить, щоб убити в мені всю мораль, а збудити приспані найнижчі інстинкти. По випиттю цього ліку я готов був знищити ціле місто.

Два дні пізніше спробував я нового ліку, який увігнав мені катар у дегені.

Я кашляв безнастанно й мій голос змінився до непізнання.

Порадили мені випити чистий джін. Опісля джін з цибулею. Але мій віддих став чимраз більше подібний до зіпсованого ковальського міха.

Тоді я подумав, що добре зробить мені подорож і виїхав з моїм приятелем Вілсоном над озеро. Ми полювали, ловили рибу, вечорами танцювали, а в ночі я лікував свій катар. Господарі, що в них ми мешкали, порадили мені мокре простирало. А тому, що до того часу я ніколи не відмовлявся послухати порад людей, спробував і того лікування, хоч не мав поняття, як воно виглядає.

І так опівночі розібрали мене донага й завинули в замочене в ледяній воді простирало... Ах, страшний досвід! Я промерз до кости, серце перестало мені бити, й думав, що це надійшла остання година... Памятайте, ніколи не дозвольте завинути себе в мокре простирало. Ніколи! Є ще майже таке непримене, як стріча зі знайомою, яка, не знати чому, прикидається, що вас не бачить, хоч дивиться на вас.

Та вернімся до того простирала. Воно зовсім мені не помогло й одна знайома, змилосердившися наді мною, зробила мені плястер з меду й муштарди.

Я переконаний, що він був би мені поміг, якби не мій приятель Вілсон.

Того дня вечором, коли я поклався спати й приложив собі до грудей той плястер, мій друг був такий голодний, що зїв той лік.

Ніколи не стрічав я такого апетиту, як у того молодого чоловіка, і я є переконаний, що він зїв би був і мене, якщо був би я здоровий.

Провівши тиждень над озером, поїхав я до Стімбовт Спрінґз, де брав парові купелі й зажив якийсь неможливий у смаку лік.

І був би вже виздоровів, якби не мій поворот до Вірджінії, де, лікуючися далі, я зробив кілька помилок.

Вкінці я рішився поїхати до Сан Франсиско. Першого дня порадила мені одна пані пити денно літру віски, те саме порадив мені й мій знайомий.

Отжеж обоє радили мені однаково, пити денно літру віски, цебто разом дві літри.

Я випив їх... і живу ще.

Я списав цю збірку ліків для тих, що хотілиб покористуватися ними, якщо стріне їх таке нещастя, як мене.

Хай спробують!

А якщо ті ліки не поможуть, то в найгіршому випадку можуть позбавити себе життя.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (141)

Тарзан зісунувся по скелі, щоб могти краще приглянутись, і тепер він бачив сотки чорних, що бігали, як мурашки, на приказ Гарета, будуючи тверді загороди з каміння. Він знав, що його вороги незадовго будуть добре забезпечені в твердині, якої ніяк не буде можна добути.

Тарзан скоро опустився до кратера й пігнав до табору олександрівських вояків. У його думці вже формувався плян для найближчої ночи, очайдушний плян, що мав послужити його ворогам за пригадку, що вони станули до бою з могучим Тарзаном.

Він станув перед рядами вояків-лучників і спитався, котрий з них захоче зголоситися добровольцем на небезпечне підприємство. Кождий з них виступив наперед, але він вибрав собі тільки двацять. Як ескадра зібралася, Томі Велш кинувся до Тарзана: „Що думаєте робити тепер?"

Тарзан чим скорше пояснив йому свої пляни. Томі сказав: „Ви чистий варіят. Звідти ніхто не вийде живцем!" Тарзан метнув головою назад і сказав з піднесеним чолом: „Тарзан іде до війни".

Християнська покірність.

Катехит поучує дітей про християнську покірність і каже:
— Коли вдарить тебе хтось в одно лице, ти настав друге.
— А, прошу отця, що робити, коли мене хтось ударить у ніс?

Вимоги.

— Я оженюся лише з такою жінкою, що матиме малі уста, малі руки і малі ноги...
— Е, ви маєте завеликі вимоги.